

26.2.2024

Liikenne- ja viestintävaliokunta

E 58/2023 vp

Suomen avaintavoitteet EU-vaalikaudelle 2024-2029

Suomen Satamat ry. kiittää mahdollisuudesta lausua Suomen avaintavoitteista EU:n strategiseen agendaan ja tulevan komission ohjelmaan vaikuttamiseksi.

Suomen Satamat korostaa vahvan ja ennakoivan EU-vaikuttamisen merkitystä ja pitää hyvänä kehitystä, että vaikuttamisstrategiasta ja keskeisistä EU-kysymyksistä linjataan jatkossa vuosittain. Vuosittaisen strategialaadinnan yhteydessä olisi arvokasta myös seurata ja arvioida aiempien vuosien tavoitteiden saavuttamista toiminnan jatkuvan parantamisen mahdollistamiseksi ja vaikuttamisen terävöittämiseksi edelleen.

Perusmuistiossa esitetyssä Suomen kannassa Suomen pääprioriteeteiksi EU:n strategiseen agendaan on määritelty: 1) Euroopan strategisen kilpailukyyn vahvistaminen, 2) Euroopan kokonaisturvallisuuden parantaminen, 3) puhtaan siirtymän ja bio- ja kiertotalouden mahdollisuuksien edistäminen. Suomen Satamat ry. yhtyy näkemykseen ehdotetuista prioriteeteista ja toteaa, että satamat ovat osaltaan eturintamassa toteuttamassa prioriteeteiksi nostettuja kehityskulkuja osana globaaleja tavaravirtoja ja arvoketjuja, ennen kaikkea EU:n ja Suomen kilpailukyyn, turvallisuuden ja huoltovarmuuden turvaamiseksi ja parantamiseksi.

Kyseessä on valtioneuvostotason strategia- ja prioriteettilinjaus, ja on ymmärrettävää, että nimenomaisesti liikenneverkkoja tai -politiikkaa ja satamia koskevia asioita ei käsitellä ko. perusmuistiossa yksityiskohtaisella tasolla. Liikenne- ja viestintävaliokunnan tiedoksi Suomen Satamat ry. haluaa kuitenkin tuoda seuraavaa:

- Tällä hetkellä Suomi on hyvin riippuvainen merikuljetuksista, jopa 95 % osuuden tuonnista ja viennistä kulkiessa viime aikoina meriteitse. Kansallisesti on tärkeää pitää huolta merikuljetusten markkinan ja investointiympäristön elinvoimaisuudesta, ja pitkälläkin aikavälillä tulee varmistaa, että pohjoiset olosuhteemme huomioidaan kuten päästökauppaa sääntelevän EU ETS:n ja merenkulkualan vähähiilistymistä ohjaavan Fuel EU Maritimen yhteydessä nyt on tehty. Toimenpiteet meriliikenteen arvoketjun viherryttämiseksi vaativat alalta mittavia investointeja ja siksi pitkäjänteisyys on välttämätöntä tarvittavien toimenpiteiden toteuttamiseksi ja ilmastopolitiikan tavoitteiden saavuttamiseksi. Perusmuistiossa mainitaan erikseen Itä- ja Pohjois-Suomen

merkitys, mutta logistisen ketjun ja merikuljetusriippuvuuden kautta sama paine kohdistuu Suomessa laajasti koko rannikkomme ja kuljetusjärjestelmämme suorituskyykyyn.

- Perusmuistiossa tuodaan esille hyvin kannatettava ajatus paremmasta tai vähäisemmästä EU-sääntelystä. Viime vuosina EU on käyttänyt instrumenttinaan yhä useammin horisontaalista, kaikkia sektoreita koskevaa sääntelyä. Tämä on sinänsä tarpeellinen kehityssuunta, mutta yhdistettynä aktiiviseen sektorikohtaiseen sääntelyyn on tämä johtanut melkoiseen sääntelytulvaan, joka haastaa erityisesti pienempiä toimijoita. Suomen Satamat ry. kannattaa perusmuistiossa esitetyjä linjauksia hallinnollisen taakan, liian yksityiskohtaisen tai teknologioita priorisoivan sääntelyn välttämiseksi. Satamia ja meriliikennettä koskevana yksityiskohtana tässä yhteydessä on syytä tuoda esille kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) suunnittelemaat toimenpiteet GHG-päästöjen hillitsemiseksi. EUn edustaessa jäsenmaitaan suhteessa IMOon, on pyrittävä varmistamaan, ettei EU-jäsenmaille synny mahdollisen kansainvälisen instrumentin käyttöönoton myötä kaksinkertaista ohjausta ja kustannustaakkaa ja että myös IMO-instrumentteja neuvoteltaessa varmistetaan, että EUn eri jäsenmaiden erityispiirteet tulevat riittävällä tavalla huomioiduksi.
- Perusmuistiossa on hyvin tuotu esille ajankohtaiset teemat liittyen puhtaan energian investointeihin. Satamat etenevät tässä eturintamassa ja ovat osaltaan mahdollistamassa yhteiskunnan laaja-alaista energiasiirtymää. Puhtaan energian investointitarpeet ajoittuvat kuitenkin talouden matalasuhdanteen ja yleisen epävarmuuden aikakauden ja siksi energiamurroksen oikea-aikainen toteutuminen hyötyy myös julkisista investoinneista. Mahdollisen CEFIII -ohjelman osalta on varmistettava riittävä allokaatio satamien energiamurrosta tukeviin ja sotilaallista liikkuvuutta edistäviin hankkeisiin. Lisäksi satamien energiaroolin tunnustava energiasatama -status on viipymättä otettava päivitetyin TEN-T -asetuksen mukaisesti käyttöön.

Suomen Satamat ry
Piia Karjalainen
Toimitusjohtaja